



Fundusze  
Europejskie  
Wiedza Edukacja Rozwój



Unia Europejska  
Europejski Fundusz Społeczny



# Aktywność zawodowa a warunki materialne wśród osób w wieku 50+

*Piotr Lewandowski*

współpraca: *Katarzyna Sałach*

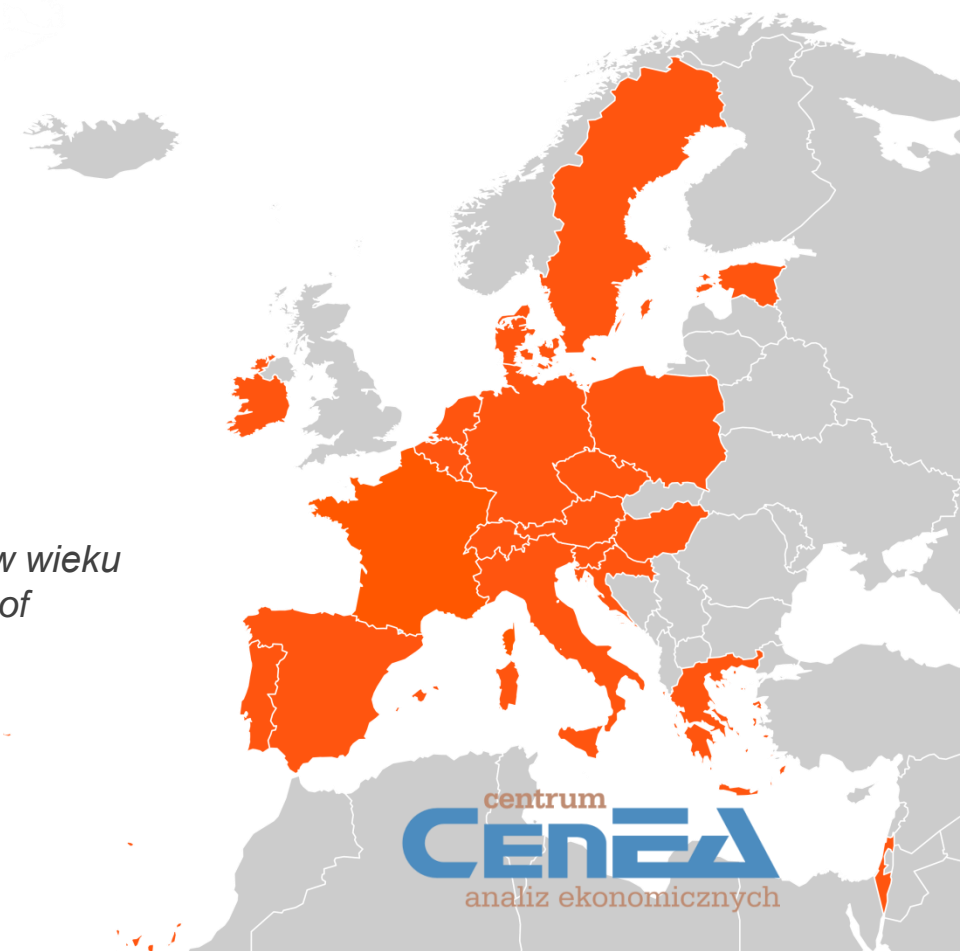
Projekt: *Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)*

Warszawa, 19.10.2017



Ministerstwo Rodziny,  
Pracy i Polityki Społecznej

centrum  
**CENEA**  
analiz ekonomicznych



# Agenda

---

- ▶ Ubóstwo dochodowe, majątkowe, subiektywne
- ▶ Deprywacja materialna
- ▶ Aktywność zawodowa a relatywna pozycja dochodowa

# Agenda

---

- ▶ Ubóstwo dochodowe, majątkowe, subiektywne
- ▶ Deprywacja materialna
- ▶ Aktywność zawodowa a relatywna pozycja dochodowa

# Wskaźniki ubóstwa

---

## ubóstwo dochodowe

- ubóstwo relatywne
- próg: 60% mediany dochodów ekwiwalentnych w populacji

## ubóstwo majątkowe

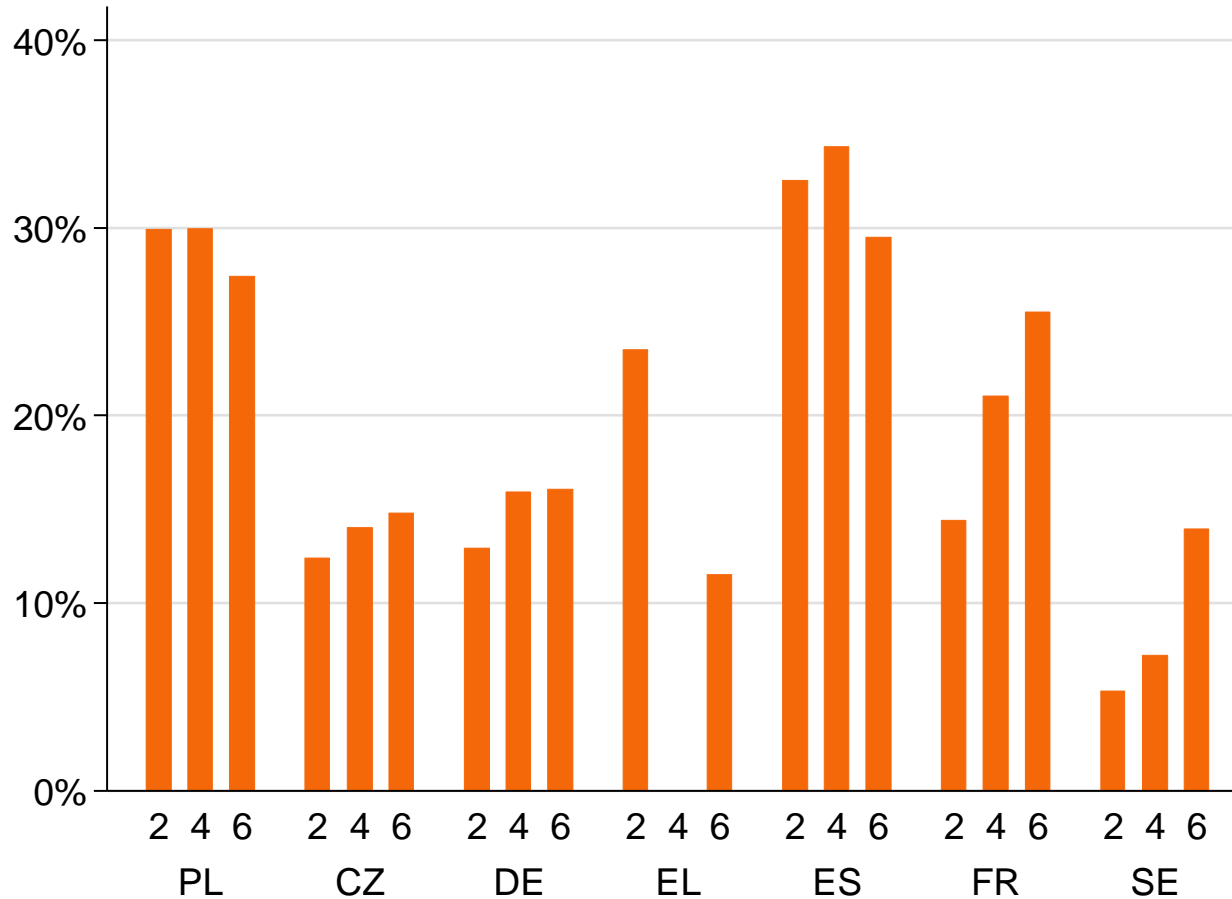
- aktywa finansowe i niefinansowe
- 1/3 osób o najniższych aktywach w próbie

## ubóstwo subiektywne

- wiązanie końca z końcem: trudno lub bardzo trudno

# Ubóstwo dochodowe wśród osób 50+ najwyższe w Polsce i Hiszpanii

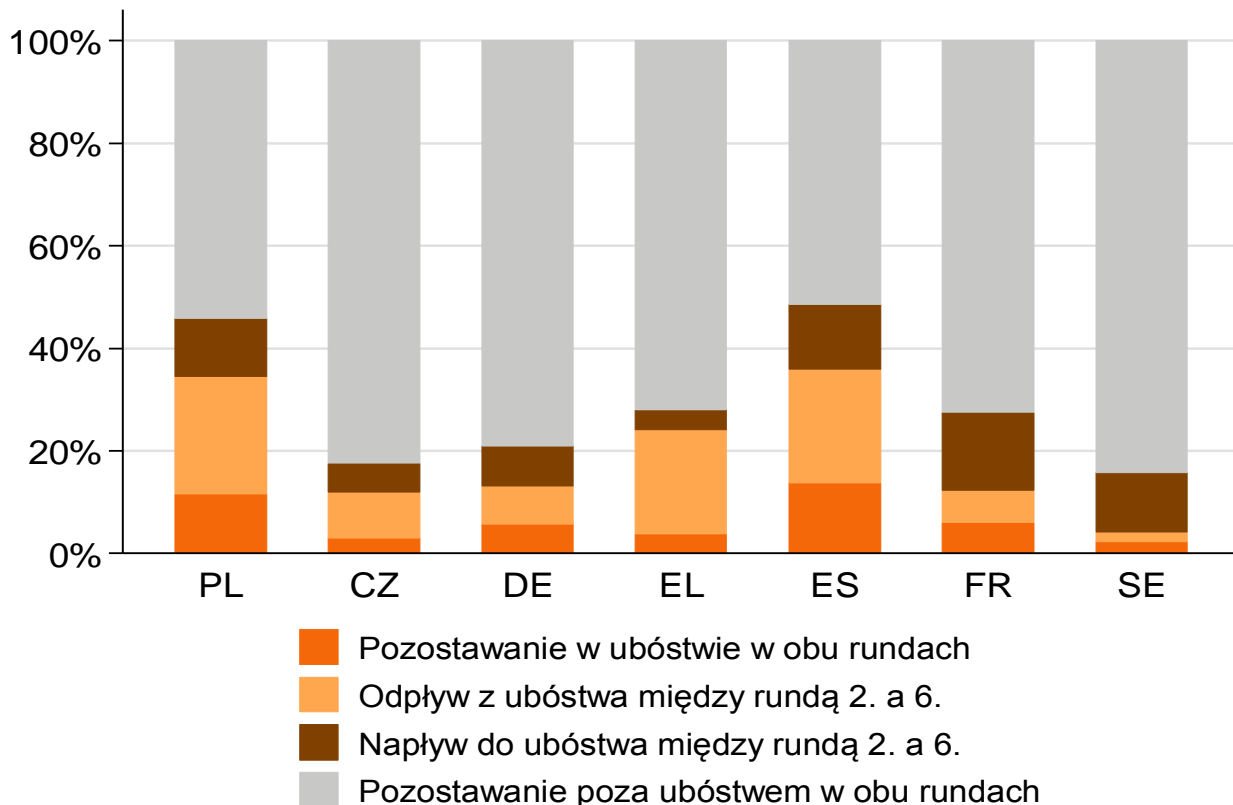
Odsetek osób ubogich dochodowo



runda 2.: 2006/07  
runda 4.: 2011/12  
runda 6.: 2015

# Trwałość ubóstwa dochodowego

Struktura populacji według przepływów z i do ubóstwa dochodowego pomiędzy rundami 2. i 6. badania SHARE (% populacji ogółem)



# Korelaty ubóstwa dochodowego

---

	ubóstwo dochodowe
brak pracy	+
partner bez pracy	+
liczba lat edukacji	-
zły stan zdrowia	+
wiek	+/-

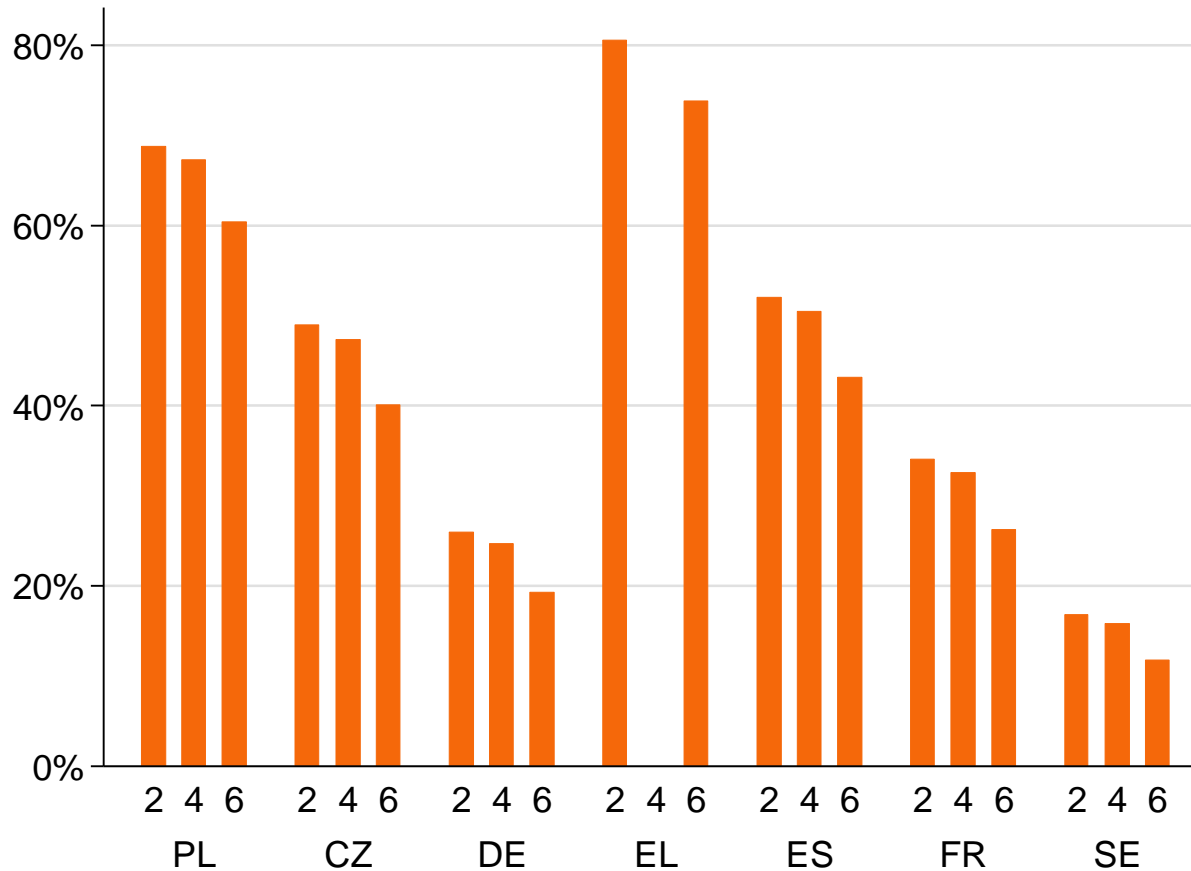
# Korelaty ubóstwa dochodowego i majątkowego

	ubóstwo dochodowe	ubóstwo majątkowe
brak pracy	+	+
partner bez pracy	+	+
liczba lat edukacji	-	-
zły stan zdrowia	+	+
wiek	+/-	+/-



# Ubóstwo subiektywne maleje w czasie, ale wciąż jest bardzo wysokie

Odsetek osób, którym trudno lub bardzo trudno jest związać koniec z końcem



runda 2.: 2006/07  
runda 4.: 2011/12  
runda 6.: 2015

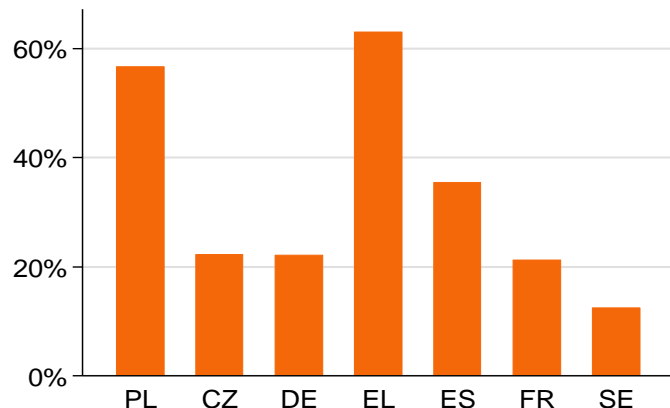
# Agenda

---

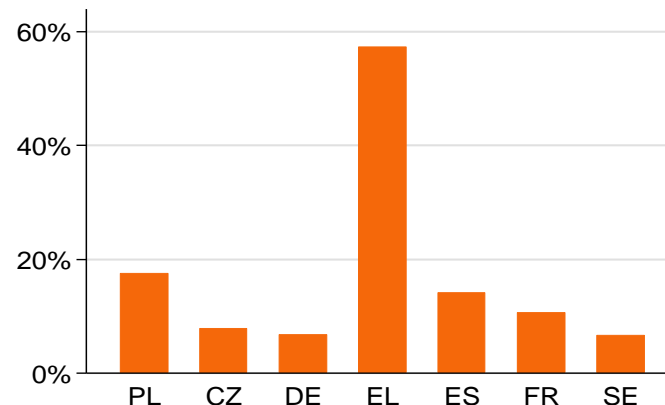
- ▶ Ubóstwo dochodowe, majątkowe, subiektywne
- ▶ **Deprywacja materialna**
- ▶ Aktywność zawodowa a relatywna pozycja dochodowa

# Wskaźniki deprivacji najwyższe dla Grecji i dla Polski

niespodziewany wydatek

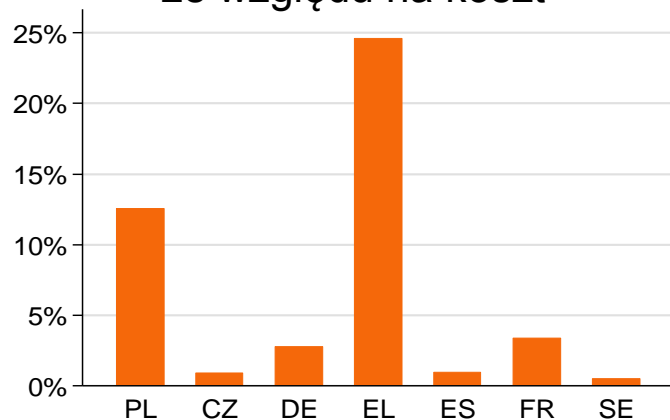


niedogrzewanie mieszkania

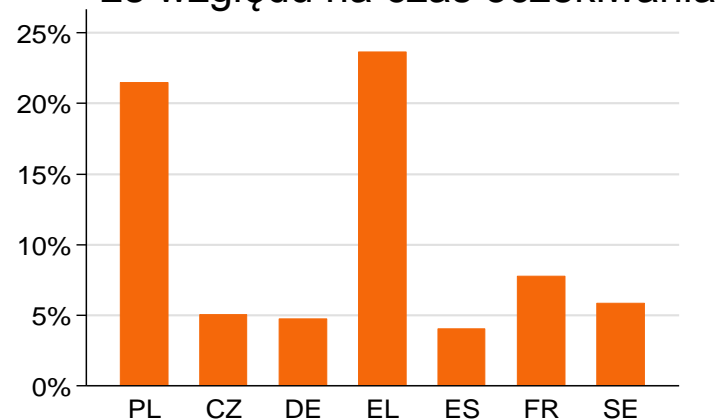


odkładanie wizyty u lekarza:

ze względu na koszt



ze względu na czas oczekiwania



# Wymiary deprywacji związane z ponoszeniem wydatków korelują z ubóstwem dochodowym

Korelacje pomiędzy ubóstwem dochodowym a wskaźnikami deprywacji  
(ilorazy szans: >1 – wyższe prawdopodobieństwo; <1 – niższe prawdopodobieństwo)

	PL	CZ	DE	EL	ES	FR	SE
<b>niespodziewany wydatek</b>	2,4***	1,8***	3,9***	3,1***	3,2***	2,5***	3,1***
<b>niedogrzewanie mieszkania</b>	2,1***	1,5**	3,2***	2,2***	2,4***	2,3***	1,1
<b>wizyta u lekarza – koszt</b>	1,8***	2,3***	1,8**	1,4***	1,2	2,4***	1,4
<b>wizyta u lekarza – czas oczekiwania</b>	1	1,2	1,4	1,2	1,3	1,2	0,7*

*Uwagi: W tabeli ujęto oszacowania ilorazów szans przy zmiennej binarnej „ubogi dochodowo” (1 = respondent ubogi dochodowo) w regresjach logistycznych ze stałą. Pozostałe zmienne kontrolne: grupy wieku, płeć, liczba lat edukacji, sytuacja zawodowa respondenta, sytuacja zawodowa partnera oraz samoocena stanu zdrowia.*

*\*\*\*  $p < 0,01$ , \*\*  $p < 0,05$ , \*  $p < 0,1$ .*

# Agenda

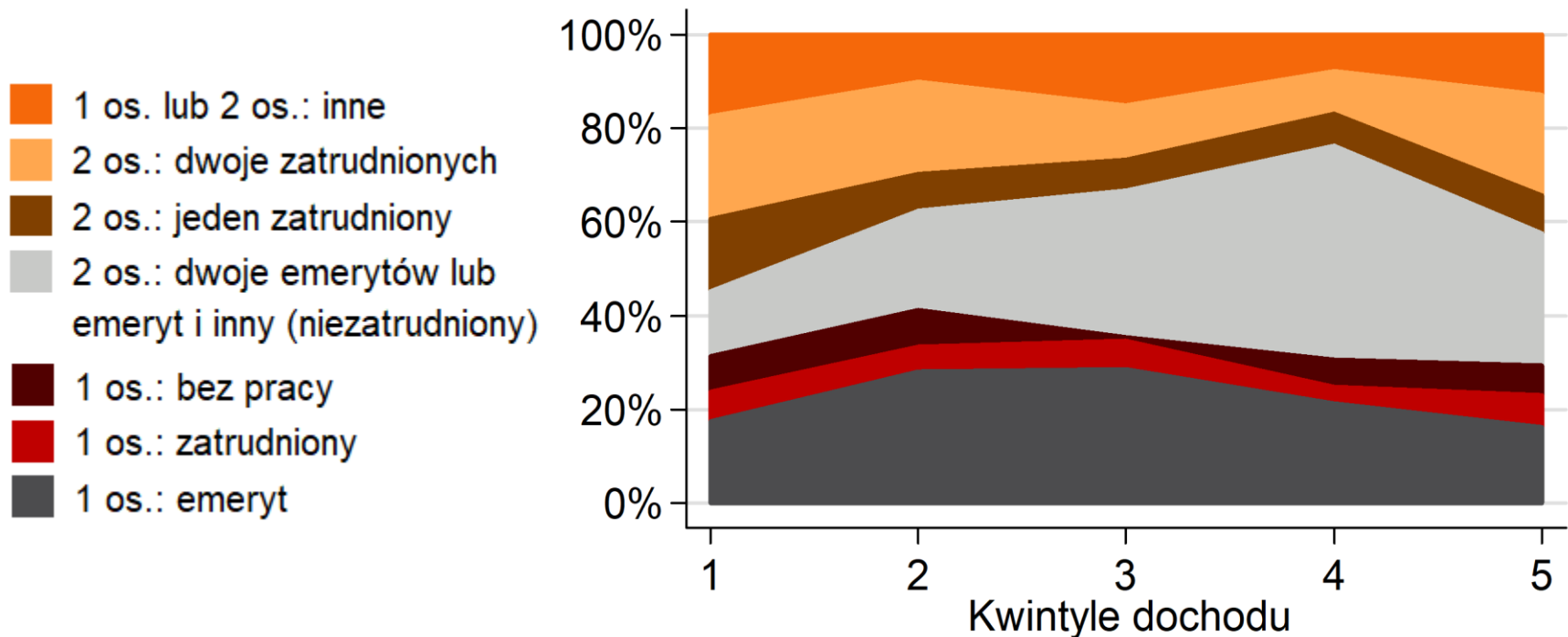
---

- ▶ Ubóstwo dochodowe, majątkowe, subiektywne
- ▶ Deprywacja materialna
- ▶ Aktywność zawodowa a relatywna pozycja dochodowa

# Jak aktywność zawodowa wiąże się z wysokością dochodów?

Aktywność gospodarstwa domowego na rynku pracy a pozycja w rozkładzie dochodów

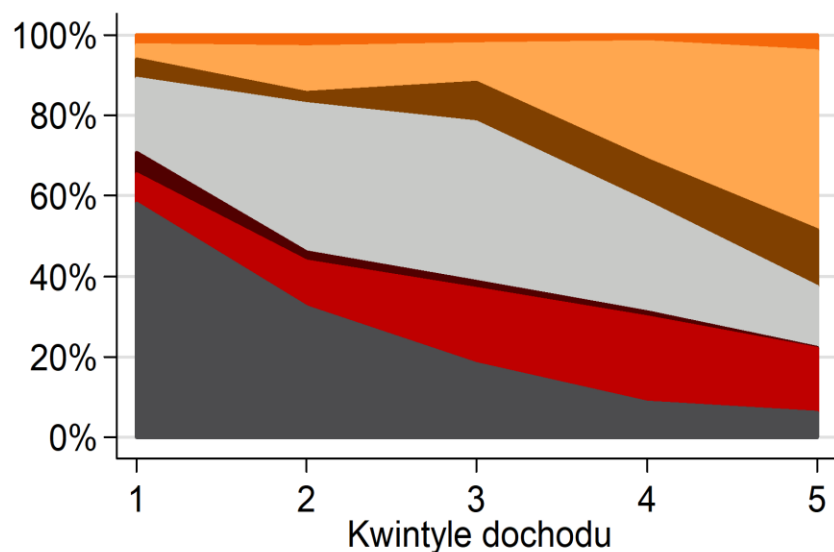
Polska, runda 6.



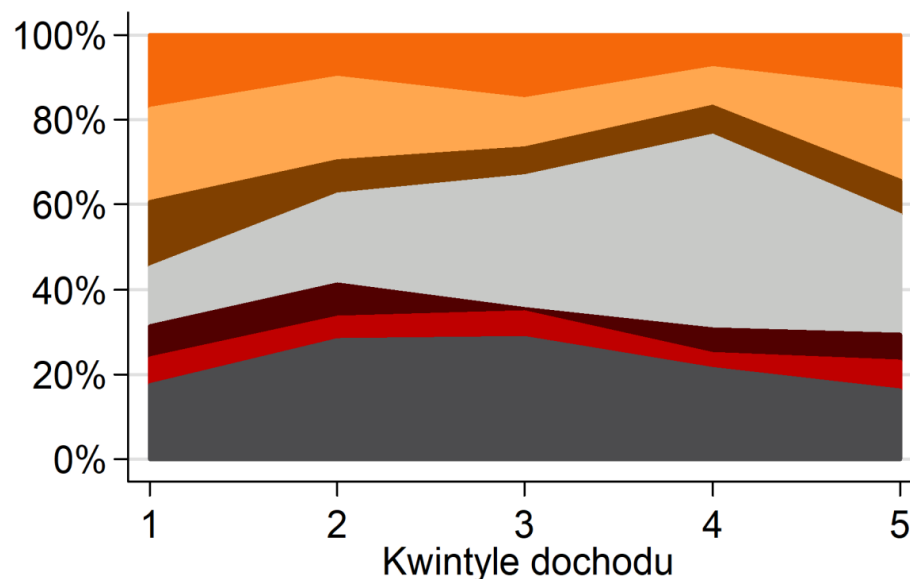
# W Polsce aktywność zawodowa w mniejszym stopniu różnicuje pracowników od emerytów

Aktywność gospodarstwa domowego na rynku pracy a pozycja w rozkładzie dochodów

Szwecja, runda 6.



Polska, runda 6.



1 os. lub 2 os.: inne

2 os.: dwoje zatrudnionych

2 os.: jeden zatrudniony

2 os.: dwoje emerytów lub emeryt i inny (niezatrudniony)

1 os.: bez pracy

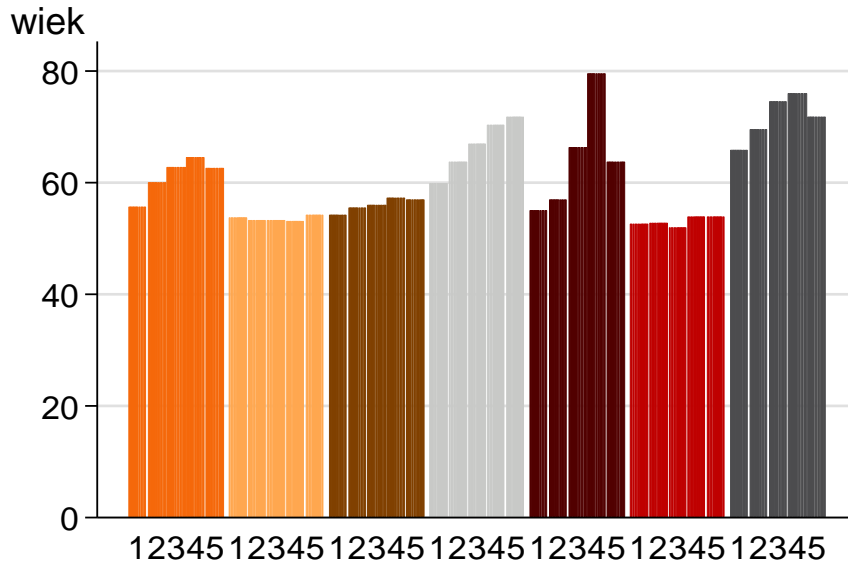
1 os.: zatrudniony

1 os.: emeryt

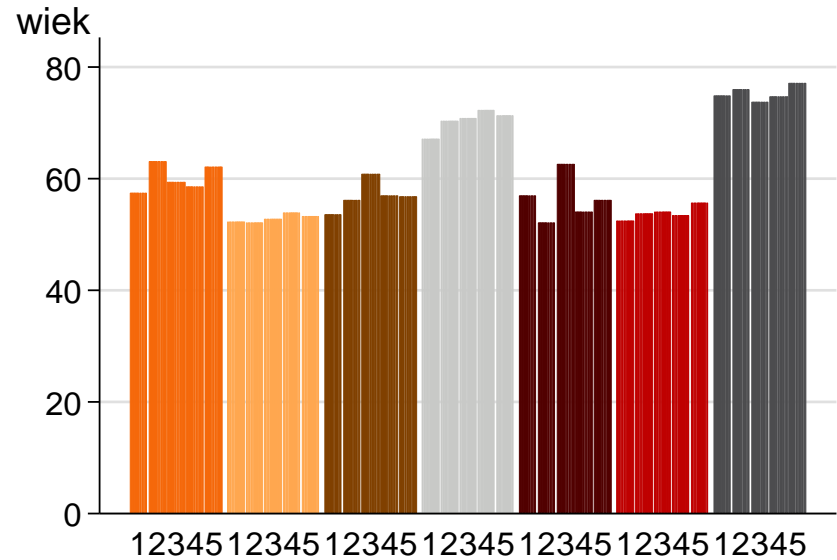
# Wśród emerytów w Polsce wraz z wiekiem rosły dochody

Średni wiek respondenta według typu gospodarstwa domowego i kwintyla dochodu

Polska, runda 2.



Polska, runda 6.



1 os. lub 2 os.: inne  
2 os.: dwoje zatrudnionych

2 os.: jeden zatrudniony  
2 os.: dwoje emerytów lub emeryt i inny (niezatrudniony)

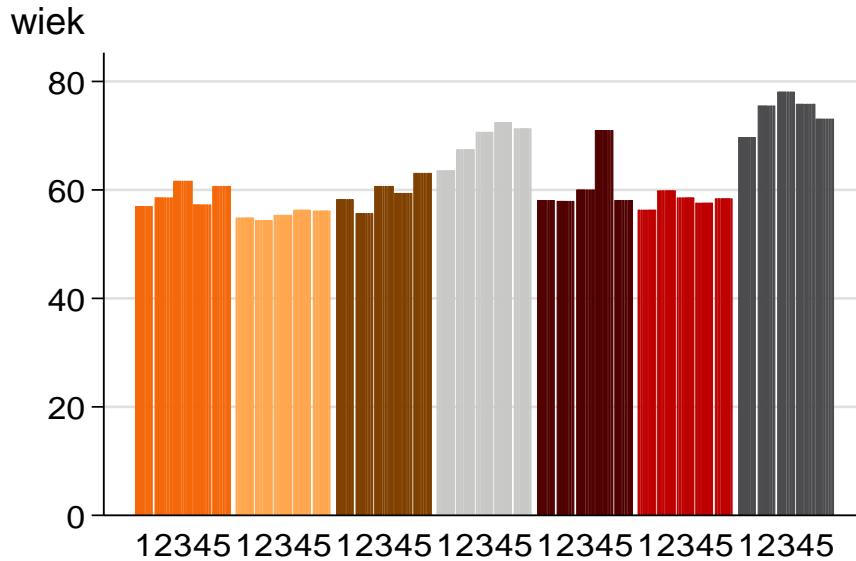
1 os.: bez pracy  
1 os.: zatrudniony  
1 os.: emeryt



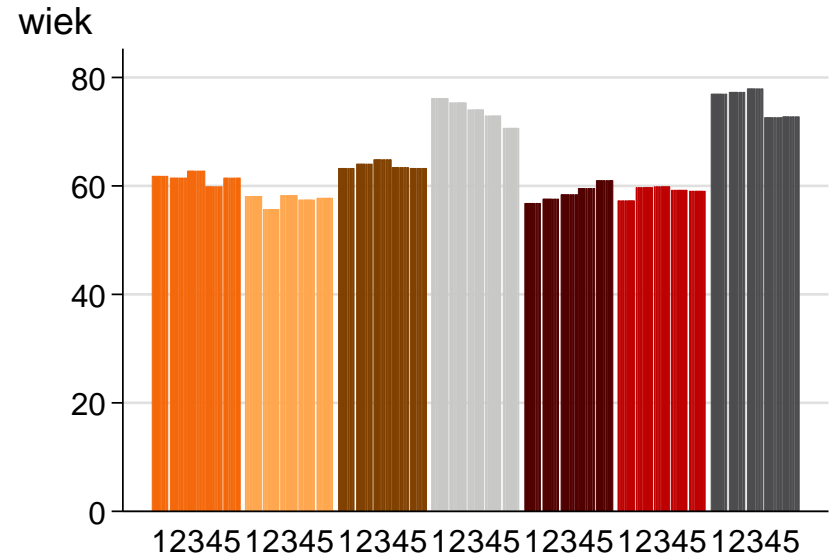
# W Szwecji zależność odwrotna: im niższy wiek, tym wyższy dochód

Średni wiek respondenta według typu gospodarstwa domowego i kwintyla dochodu

Czechy, runda 6.



Szwecja, runda 6.



1 os. lub 2 os.: inne  
2 os.: dwoje zatrudnionych

2 os.: jeden zatrudniony  
2 os.: dwoje emerytów lub emeryt i inny (niezatrudniony)

1 os.: bez pracy  
1 os.: zatrudniony  
1 os.: emeryt

# Podsumowanie

---

- ▶ Sytuacja materialna osób 50+ w Polsce nie jest najlepsza
  - ▷ ubóstwo dochodowe: 27%
  - ▷ ubóstwo subiektywne: 60%
- ▶ Nie emeryci, lecz osoby pozbawione stałego źródła dochodu znajdują się w najtrudniejszej sytuacji
- ▶ Powszechnymi korelatami złej sytuacji materialnej są niski poziom edukacji i zły stan zdrowia

---

# Aktywność zawodowa a warunki materialne wśród osób w wieku 50+

*Piotr Lewandowski*

*Współpraca: Katarzyna Sałach*